

Nogle ment, at man kunde spørge de Vedkommende selv, men da vilde man vistnok faae det Svar fra Alle, at de vare værdige; det er ganske vist, at det vilde være den mindst paalidelige Wei at gaa. Andre have foreslaaet, at man skulde lade Kommunalbestyrelserne afgjøre dette Spørgsmaal, og der er vistnok Noget, der taler derfor, men der kan ogsaa paa den anden Side indvendes noget derimod. Man kan nemlig ikke negte, at Kommunalbestyrelserne paa mange Steder have vist sig at være Parter i Sagen, idet de have troet, at de lige over den Kommune, de repræsenterer, vare forpligtede til at varetage Kommunens økonomiske Lær. Vi have jo endog i den Henseende oplevet nogle særdeles uhyggelige Tilfælde, hvorved Kommunalbestyrelserne have vist en Alder, der endog et enkelt Sted har givet Anledning til en dadlende Udtalelse fra Indenrigsministeriets Side. Jeg mener altsaa, at Kommunalbestyrelserne ikke kunne anses som fuldkommen upartiske, og at man ikke kan overlade Dommen til dem. Af offentlige Udtalelser fra Folk, som man kunde tænke sig havde en særlig Interesse for dette Lovforslag, idet mange af deres Midte kunne komme til at trænge til Understøttelse, har jeg set, at de vare meget misfornøiede med, at man havde kaldt nogle Trængende værdige og andre uærdige; men det forekommer mig alligevel, at en saadan Adskillelse maa gjøres, og jeg er overtydet om, at de mangfoldige Klager, der fremkomme over Fattigvæsenets nuværende Tilstand, væsentlig ere grundede i, at man kun har een Behandlingsmaade for Fattige, hvad enten de ere honnette Folk eller forhen straffede Forbrydere eller Bagabønder, som ikke ville arbejde. Derjom en saadan Adskillelse var gjort, og man havde Arbejdsanstalter, hvori man satte dem, som ikke vilde arbejde, medens man paa den anden Side havde Fattiggaarde, hvori man optog andre Trængende, er jeg overbevist om, at Ingen vilde beklage sig over at komme ind i en saadan Stiftelse, lige som Ingen nu beklager sig over, men Mange tvertimod søge om at komme ind i Hospitaller omkring i Kjøbstæderne. Derjom Fattiggaardene kunde udvikle sig til at blive et Slags milde Stiftelser til Støtte for værdige Trængende, vilde alle de Klager, der have lydt over, at Folk sattes ind i Fattiggaarde, forsvinde, idet man da ikke behøvede at rive Familier fra hinanden ved at lade nogle Medlemmer af dem komme derind, medens Andre bleve udenfor, lige saa lidt som man mere vilde se Exempler paa det for ethvert hornet Mennecke Uhyggelige, der ligger i at skulle sættes i tungent Selstab med ryggesløse og uærdige Personer. Jeg tror altsaa, det er i høi Grad vigtigt paa en eller anden Maade at faae gjort denne Adskillelse. Jeg tror, at der i den Henseende maa affiges en Art Jurydom af Folk, der staa paa samme Standpunkt som den Vedkommende, der kan blive Gjenstand for Understøttelse af denne Art, og hvis det blev Tilfældet, ser jeg ikke, der

er nogen Fare for, at man skulde faae Uærdige ind blandt dem, som ville have Understøttelse af den Wei og af den Art, som omhandles i dette Lovforslag. — Der fremkom i Gaar en lille Antydning fra et æret Medlem (Kinesstad), som havde Ordet under den sidste Sag, der i Gaar var til Behandling, hvilken Antydning jeg her maa berøre i Anledning af det nu foreliggende Forslag i dets Helhed. Han havde nemlig havt en Tvivl om, hvorvidt ikke §§ 71 og 72 i Lovforslaget om Fattigvæsenet skulde være i Strid med Grundloven, og da det foreliggende Forslag væsentlig indeholder de samme Principer som dem, der indeholdes i de nævnte Paragrafer, kunde man jo ogsaa tænke sig, at der kunde komme en Anse med Hensyn til dette Forslag, set fra Grundlovens Standpunkt. Jeg bevilges dog altid ved Spørgsmaal om Forslags Stilling til Grundloven og om deres Grundlovmæssighed derved, at de have passeret vor høitæredede Formand. Jeg har den fulde Overbevisning, at han kender sine Pligter og ikke nogenfinde forsømmer dem. Jeg skal altsaa ikke spille flere Ord paa Udviklingen heraf, men kun gjøre opmærksom paa, at de, der have været med til at give Grundloven, og navnlig de, der paa Regjeringens Vegne have skrevet den Paragraf, som her har været omtalt, vistnok bedst maa vide, hvad Grundlovens Mening har været. Man kan ikke godt tænke sig, at en Regjering ikke skulde vide, hvad det var, den forelagde for Repræsentationen, og i den Henseende er der fremkommet meget betegnende Udtalelser fra Mange, som have været med til at forfatte den vedkommende Paragraf i Grundloven. Der er fra deres Side udtalt en Anerkendelse af, at ethvert Samfundsmedlem, naar han kommer til en vis Alder, der fører Hjælpeløshed med sig, eller naar han kommer i Sygdomstilfælde, ikke bør stilles blot, og at ikke Alle skulde være henviste til Fattigvæsenet. Der er en almindelig Ret for saadanne Statsborgere til en Hjælp af det Offentlige; men der er, som den ærede Minister igaa fandt Anledning til at udtale, tillige gjort den Indskrænkning, at Loven maa kunne stille visse Betingelser derfor. Loven kan imidlertid til forskjellige Tider stille forskjellige Betingelser derfor. Tiderne vælge; der er Anskuelser, som i det Hele passe godt under en Regjeringsform, medens de ikke passe under en anden Regjeringsform. For vi tit Grundloven, vare jo alle Embedsmænd underkastede den kongelige Naade, naar de vare udtjente og udslidte, og Ingen havde Ret til at faae Pension. Ethvert andet Medlem af Borgerfamfundet var der ved kongelig Forordning givet Ret til at forsørges, eller rettere, der var givet Kommunenes Paalæg om, at de skulde forsørge de Trængende. Dette var Forholdet under den absolute Regjering, da Alle vare lige lavt stillede over for den absolute Hersker. Der var for Resten endnu en tredie Art af Borgere, som havde en særlig privilegeret Stilling,